

Aanvullend onderzoek grote modderkruiper en rugstreeppad

Genemuiden

In opdracht van Roelofs

Colofon

Rapportnummer	1774
Projectnummer	2993
Opdrachtgever	Roelofs
Contactpersoon	Dhr. M. Aben
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44 Btw nr NL8076.79.616.B01 KvK 09100544
Auteur(s)	Drs. L.M.A. Witjes
Controle	Dhr. ing. R. Boerboom
Status	Definitief
Datum:	12 juli 2017
Foto voorblad	Plangebied (foto: Jan Stronks)
Wijze van citeren	Witjes, L.M.A., 2017. Aanvullend onderzoek grote modderkruiper en rugstreeppad in Genemuiden. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel.....	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
2.3 Geplande werkzaamheden	7
3 Het ecologisch onderzoek.....	8
3.1 Onderzoeksmethode	8
3.2 Resultaten	9
4 Wet natuurbescherming.....	10
4.1 Toetsing aan de Wet natuurbescherming	10
4.2 Zorgplicht.....	11
5 Conclusie.....	13
Bijlage 1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	15

Samenvatting

Uit het gericht onderzoek naar de grote modderkruiper en de rugstreeppad blijkt dat door het realiseren van een woonwijk op de locatie geen essentieel leefgebied van beide soorten wordt vernietigd en dat schade aan individuen ook niet aan de orde is. Beide soorten komen niet voor in het plangebied. Wel is een ringslang waargenomen. Het plangebied is echter plaatselijk marginaal geschikt voor deze beschermde soort. Het betreft een rondzwervend exemplaar.

Voor de grote modderkruiper, de rugstreeppad en de ringslang is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

In het kader van de zorgplicht moeten voor wat betreft broedvogels de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) worden gestart. Wanneer dit niet mogelijk is moeten de werkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog worden uitgevoerd. Voor wat betreft amfibieën moet het dempen van de sloten in het plangebied uitgevoerd worden onder begeleiding van een ecooloog.

Dit zijn uitkomsten van het gerichte onderzoek naar grote modderkruiper en rugstreeppad dat is gehouden naar aanleiding van plannen om een woonwijk in Genemuiden te realiseren. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van Roelofs. Het bureau verrichtte gericht veldonderzoek op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Er zijn plannen om een woonwijk te ontwikkelen in het plangebied aan de westzijde van Genemuiden. Op basis van de bevindingen van een eerder uitgevoerde quickscan natuurtoets (SA rapportnummer 1750) is gebleken dat hiervoor gericht onderzoek naar de grote modderkruiper en rugstreeppad noodzakelijk is. Het plangebied is door de aanwezigheid van ruderaal terreinen en ondiepe sloten, poelen en tijdelijke plasjes namelijk geschikt als landhabitat en als voortplantingswater voor de rugstreeppad. De sloten binnen het plangebied zijn (plaatselijk) geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper. Door de geplande werkzaamheden raakt het plangebied mogelijk ongeschikt als verblijfplaats/leefgebied voor deze soorten. De heer Aben van Roelofs is betrokken bij deze plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om dit aanvullend onderzoek uit te voeren.

1.2 Doel

Ruimtelijke plannen kunnen conflicterend zijn met de Wet natuurbescherming, wanneer er sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten. Het doel van het natuuronderzoek is om te inventariseren of er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van essentieel leefgebied van de rugstreeppad en grote modderkruiper. Voor overige beschermde soorten is tijdens de quickscan natuurtoets aangetoond dat negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Tag-west
Plaats: Genemuiden
Gemeente: Zwartewaterland
Provincie: Overijssel

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft een grotendeels open gebied, bestaande uit vochtige, vrij schrale graslanden met sloten en enkele ruderaire terreinen (braakliggend bouwterrein) (zie figuur 1 en 2).

De omgeving van het plangebied bestaat enerzijds uit een open agrarisch gebied met graslandpercelen, sloten en verspreid liggende bebouwing en anderzijds uit de bebouwde kom van Genemuiden. Ten noorden van het plangebied stroomt het Zwarte Water, uitmondend in het Zwarte Meer (zie figuur 1).

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied (rood), bron: Google Maps, 2017.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: Google Earth, 2017.

2.3 Geplande werkzaamheden

Men is voornemens om een woonwijk te ontwikkelen in het plangebied. In het plangebied worden naast bouwkavels en nieuwe infrastructuur ook groenstructuren gerealiseerd. De huidige watergangen worden deels gedempt, maar er worden ook een aantal nieuwe waterpartijen gerealiseerd. Het betreft een gebied van ca. 25 hectare.

3 Het ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksmethode en resultaten van het veldonderzoek besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

De wateren in het plangebied zijn geschikt als voortplantingswater/leefgebied voor de strikt beschermde grote modderkruiper en rugstreeppad. Hieronder staat voor beide soorten de uitgevoerde onderzoeksmethodiek beschreven.

Grote modderkruiper

Binnen het plangebied wordt deze vissoort verwacht in de aanwezige sloten. Gericht onderzoek moet de aan- of afwezigheid van deze soort aantonen. Richtinggevend hiervoor is de Soortenstandaard Grote modderkruiper (Ministerie van Economische Zaken). Voor het veldonderzoek is een RAVON schepnet gebruikt. Voor deze soort is één schepnetonderzoek uitgevoerd in de periode april t/m juni. Daarnaast is in combinatie met het onderzoek naar de rugstreeppad 's avonds met een sterke zaklamp gezocht naar actieve grote modderkruipers.

Rugstreeppad

Het plangebied is geschikt voor de rugstreeppad. Gericht onderzoek moet de aan- of afwezigheid van deze soort aantonen. De soort is met name 's nachts actief. Het gericht onderzoek naar het voorkomen van de rugstreeppad is dan ook afgestemd op de levenswijze van de soort. Richtinggevend hiervoor zijn de richtlijnen van RAVON en de Soortenstandaard Rugstreeppad (Ministerie van Economische Zaken).

Er zijn drie veldbezoeken verspreid over het seizoen (april-mei, midden juli) uitgevoerd, waarbij geluisterd werd naar kooractiviteit (roepende mannetjes). De meeste kooractiviteit vindt plaats in de tweede helft van april en in mei. Het luisteren naar kooractiviteiten is gebeurd bij geschikte weersomstandigheden (relatief warme, windstille avonden en nachten). In combinatie met het onderzoek naar de grote modderkruiper is gezocht naar eisnoeren en larven van de rugstreeppad.

In onderstaande tabel staat weergegeven wanneer een onderzoeker van Staring Advies de locatie heeft bezocht om het onderzoek uit te voeren.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
Jan Stronks	Ronde 1	12-05-2017	21.45 uur	Bewolkt, droog, 16°C, wind 0 Bft
Jan Stronks	Ronde 2	01-06-2017	21.50 uur	Onbewolkt, droog, 17°C, wind 0 Bft
Jan Stronks	Ronde 3	06-07-2017	21.35 uur	Bewolkt, neerslag, 22 °C, wind 0 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek grote modderkruiper en rugstreeppad.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het veldonderzoek.

3.2.1 Grote modderkruiper en rugstreeppad

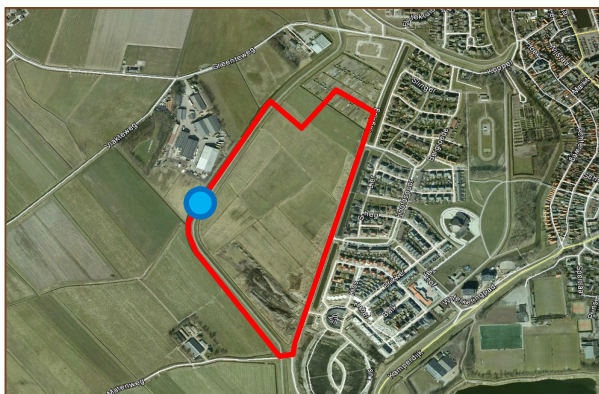
Tijdens het eerste veldbezoek op 12-05-2017 zijn geen grote modderkruiper en rugstreeppadden waargenomen (zicht en geluid) in het plangebied.

Op het moment van het tweede veldbezoek (01-06-2017) stonden de sloten in het plangebied op de meeste plaatsen droog. Hier en daar stond nog 10 cm water in de watergangen. Grote modderkruipers zijn niet aangetroffen. Ook zijn er geen rugstreeppadden gezien en gehoord.

Bij het derde veldbezoek (06-07-2017) stonden de sloten vrijwel allemaal droog. Eén sloot bevatte over ca. 100 meter nog water. Er zijn hier geen grote modderkruiper en rugstreeppadden gezien of gehoord.

3.2.2 Overige waarnemingen

Tijdens het eerste veldbezoek is een ringslang waargenomen (zie figuur 3 en foto). Het betreft een zwervend exemplaar. Tijdens de overige veldbezoeken is de soort niet meer waargenomen in het plangebied. Uit het plangebied en de directe omgeving zijn geen recente waarnemingen van de ringslang bekend (Bron: NDFF). Er is een éénmalige waarneming uit 2009 van een exemplaar nabij de Topweg, ten westen van het plangebied op circa 900 meter afstand.

Figuur 3. Locatie (blauw) van aangetroffen ringslang in het plangebied (rood), bron: Google Earth, 2017.

Ringslang, foto Jan Stronks (2017)

4 Wet natuurbescherming

4.1 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op (zie Bijlage 1). De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden).
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren.
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10).
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11).
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd.

Er zijn 3 regimes voor beschermde soorten:

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het veld levende vogels in EU (Bijlage 1, art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (Bijlage 1, art. 3-5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (Bijlage 1, art. 3.10-3.11)

De grote modderkruiper en de ringslang valt onder regime 3 (Nationaal beschermd) en de rugstreeppad valt onder regime 2 (Habitatrichtlijn). De effecten op de grote modderkruiper, ringslang en de rugstreeppad en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden en de relevante verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie Bijlage 1).

Grote modderkruiper

In het plangebied zijn geen individuen van de beschermde grote modderkruiper aangetroffen en worden ook niet verwacht op basis van de huidige waterstanden. Bij het langzaam opdrogen van een watergang trekt de grote modderkruiper mee met het water naar de diepere delen van de watergang. Tijdens het onderzoek zijn de locaties waar nog

wel water in de sloten stond extra geïnspecteerd en hier zijn geen grote modderkruipers aangetroffen. Geconcludeerd mag worden dat de grote modderkruiper niet in het plangebied voorkomt. Een ontheffing aanvragen voor de grote modderkruiper in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Rugstreeppad

In het plangebied zijn geen individuen van de rugstreeppad gezien en gehoord. Er zijn eveneens geen eieren en larven waargenomen. De rugstreeppad komt niet voor in het plangebied. Het aanvragen van een ontheffing voor de rugstreeppad in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Ringslang

In de provincie Overijssel komt de ringslang lokaal in het westen van de provincie voor. De Wieden en de Weerribben zijn grote leefgebieden voor de ringslang (bron: Landschap Overijssel). Tijdens het eerste veldbezoek is een ringslang waargenomen. Tijdens de overige veldbezoeken is de soort niet meer waargenomen in het plangebied. Uit het plangebied en de directe omgeving zijn geen recente waarnemingen van de ringslang bekend (Bron: NDFF). Het plangebied is slechts plaatselijk marginaal geschikt als leefgebied voor de soort. Geschikte voortplantingslocaties zijn niet aanwezig. Sporadisch kan dus een zwervend exemplaar van de ringslang in het plangebied of de directe omgeving worden aangetroffen. Van een essentieel leefgebied is echter geen sprake. Het aanvragen van een ontheffing voor de soort in het kader van de Wet natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

4.2 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk worden nagelaten of dat er maatregelen worden genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Broedvogels

Tijdens het uitvoeren van de quickscan natuurtoets (april 2017) zijn in het plangebied verschillende vogelsoorten aangetroffen. Het opzettelijk verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden.

Amfibieën

Tijdens het uitvoeren van de quickscan natuurtoets (april 2017) zijn in het plangebied de beschermde bruine kikker en groene kikker (soort onbepaald) aangetroffen. Uit de

omgeving van het plangebied zijn ook waarnemingen van de beschermde gewone pad bekend (Bron: NDFF). Voor deze soorten geldt in provincie Overijssel vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter bij het dempen van sloten in het plangebied dient in het kader van de zorgplicht rekening gehouden te worden met het voorkomen van deze amfibieën. Ecologische begeleiding bij demping van de sloten is noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van gericht onderzoek naar de grote modderkruiper en de rugstreeppad kan de volgende conclusie worden getrokken:

Het aanvragen van een ontheffing voor de grote modderkruiper en de rugstreeppad in het kader van de Wet natuurbescherming is **niet** noodzakelijk. Het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is niet noodzakelijk.

Wat betreft de aangetroffen soort de ringslang kan de volgende conclusie getrokken worden:

Het aanvragen van een ontheffing voor de ringslang in het kader van de Wet natuurbescherming is **niet** noodzakelijk. Het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is niet noodzakelijk.

Wat betreft de **zorgplicht** voor overige aanwezige soorten kan de volgende conclusies getrokken worden:

Broedvogels: Start met de werkzaamheden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weersomstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd. Wanneer met de werkzaamheden in het broedseizoen worden gestart dient dit te gebeuren onder begeleiding van een ecooloog.

Amfibieën: Ecologische begeleiding bij demping van de sloten is noodzakelijk

Bijlagen

1 Wettelijke kader

Bijlage 1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodsstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
